

Polítiques Socials i Àmbits de Benestar

Codi: 43661

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4315658 Polítiques Socials i Acció Comunitària	OB	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Christel Keller Gargante

Correu electrònic: christel.keller@uab.cat

Altres indicacions sobre les llengües

En cas necessari les classes es podran fer en castellà

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Joan Subirats Humet

Raquel Gallego Calderon

Antonio Vilà Mancebo

Ismael Iván Blanco Fillola

Equip docent extern a la UAB

Ariadna Fitó

Christel Keller

Manel Aguilar

Marta Rivera

Rubén Martínez

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquest mòdul.

Objectius

El mòdul de Polítiques Socials i Àmbits de Benestar tracta d'incorporar al bagatge general de coneixements del Màster els aspectes més vinculats a les polítiques públiques, tant en els seus aspectes generals com en els seus aspectes específics i sectorials.

La tradició analítica en la qual s'inscriu el mòdul, tracta de distingir tres aspectes clau en qualsevol política pública: els aspectes conceptuals (què es vol aconseguir, des de quins valors es defineixen els problemes a resoldre...); els aspectes substantius (com es desplega la política, quins aspectes sectorials ha d'incorporar...);

i els aspectes operatius (qui fa què, com es gestiona, es fa directament des de les administracions públiques, es fa en col·laboració amb altres agents...). Sense descuidar com es relacionen els resultats obtinguts amb els objectius que es pretenien aconseguir (avaluació de polítiques).

D'aquesta manera s'aniran tractant aquests aspectes, donant especial rellevància a com es concreta tot això en camps ben específics: economies alternatives, avaluació de polítiques, dinàmiques sociosanitàries, polítiques urbanes o els sistemes de benestar social en general.

Competències

- Analitzar polítiques socials des d'una perspectiva tant micro com macro, identificant les relacions d'interdependència entre problemàtiques i polítiques socials de diferents nivells de l'administració.
- Identificar, relacionar i aplicar conceptes i eines per a l'abordatge del conflicte lo cap a la promoció de polítiques socials i accions comunitàries.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Reflexionar de manera crítica sobre l'acompliment propi, identificant punts forts i àrees de millora.
- Utilitzar eficaçment les tecnologies de la informació i la comunicació en la recollida, elaboració i transmissió de coneixements.

Resultats d'aprenentatge

1. Descriure com es desenvolupen els processos d'innovació en el disseny i la implementació de les polítiques.
2. Identificar i descriure les formes d'incorporació de la participació i la governança en el disseny de les polítiques.
3. Identificar les estratègies de gestió del conflicte que fan servir les institucions en el desenvolupament de les polítiques públiques.
4. Orientar la definició d'objectius i indicadors per avaluar les polítiques socials.
5. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
6. Realitzar un exercici escrit d'anàlisi on es posin en relació les polítiques macro i els seus impactes en els sistemes organitzatius i de gestió de l'àmbit local.
7. Reflexionar de manera crítica sobre l'acompliment propi, identificant punts forts i àrees de millora.
8. Utilitzar eficaçment les tecnologies de la informació i la comunicació en la recollida, elaboració i transmissió de coneixements.

Continguts

En el marc del Mòdul de Polítiques Socials i Àmbits de Benestar es treballaran els següents temes:

Introducció a les Polítiques Públiques: els objectius de la sessió són, tal com indica el seu títol, de caràcter introductor i pretenen traslladar als alumnes una visió panoràmica de la perspectiva analítica de l'anàlisi de polítiques públiques. En concret: Introduir la peculiaritat de la mirada de l'anàlisi de polítiques públiques; Principals conceptes i fases de les polítiques públiques; Els principals reptes de les polítiques públiques avui: de la racionalitat tecnocràtica a la racionalitat deliberativa.

Formes emergents del comú i del canvi social: Analitzar els fonaments teòrics del concepte del Comú; Polanyi, Ostrom, Benkler, Laval-Dardot,...; Oportunitats i perills del concepte i de l'aproximació; Efectes en la política i en les polítiques; Plantejar i debatre sobre el municipalisme del comú, en el marc de l'evolució de models municipals al llarg de les últimes dècades; Conèixer i debatre sobre un conjunt de pràctiques socials i polítiques urbanes en marxa avui i que poden il·lustrar el municipalisme del comú.

Economies alternatives i de proximitat: l'objectiu de la sessió és introduir dues nocions que en els darrers anys guanyen pes en l'economia i en la resta de ciències socials i que parteixen de paradigmes alternatius (i antagònics) a l'economia de mercat hegemònica: l'economia de les cures i l'agroecologia. Resultants en diferents mesures de les crítiques feministes, altermundistes, camperoles i indigenistes a la forma de

funcionament del sistema capitalista, així com de la gestió que les administracions públiques en fan, els paradigmes de l'economia de les cures i de l'agroecologia busquen generar alternatives econòmiques sostenibles i de proximitat.

Serveis socials: entre l'assistència i la inversió social: Analitzar la posició dels serveis socials personals als Estats de benestar; Identificar les pressions oposades que pateixen, entre la seva funció tradicional d'assistència social i les demandes creixents de cura; Identificar els obstacles a la transformació dels serveis socials i els elements que la poden afavorir.

Innovació social i polítiques contra la segregació urbana: L'esclat de la crisi al 2008 ha provocat la proliferació de diferents tipus d'innovació social i política en l'àmbit de les ciutats. En aquesta sessió, analitzarem els objectius, els continguts i les pautes territorials d'aquestes pràctiques innovadores, tant en el terreny social com institucional, tot partint del marc teòric i dels resultats empírics generats per una línia de recerca desenvolupada des de l'IGOP en els últims 5 anys. Es posarà un èmfasi especial en l'anàlisi de les relacions entre les practiques d'innovació social i les dinàmiques de desigualtat social i territorial a Catalunya i a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Es discutiran les implicacions polítiques dels resultats generats per aquesta línia d'investigació.

Models de gestió de les polítiques públiques: Debat sobre els nous paradigmes. Els objectius de la sessió es centren el debat de nous elements que incideixen en els models de gestió, concretament en els següents: a) L'enfocament basat en els Drets Humans en les polítiques públiques; b) El model d'atenció centrat en la persona; c) L'atenció integral.

Avaluació de les polítiques socials: L'objectiu de la sessió serà adquirir coneixements bàsics vinculats a l'avaluació de programes i projectes en l'àmbit de les polítiques socials i poder desenvolupar funcions d'anàlisi en el lloc de treball. En concret es preten: a) Aconseguir que els assistents esdevinguin lectors crítics d'avaluacions de projectes i programes i puguin extreure'n conclusions fonamentades per aplicar als seus propis projectes i programes. b) Desenvolupar capacitats per poder encarregar i contractar avaluacions externes amb major coneixement de causa. c) Familiaritzar-se amb als conceptes i mètodes d'avaluació de programes i projectes per poder-los aplicar en l'anàlisi dels seus propis projectes i programes.

Metodologia

Els alumnes de forma prèvia a les classes magistrals reben lectures prèvies i / o material audiovisual. La lectura d'aquests materials de forma prèvia a la classe juntament amb els continguts treballats en la sessió permetran realitzar preguntes, obrir el debat i la reflexió compartida en el desenvolupament de les classes. Un cop finalitzada la classe els alumnes disposaran de lectures i / o audiovisuals complementaris. A la finalització del mòdul els alumnes hauran de presentar exercicis per escrit que aborden els continguts treballats.

Els alumnes disposen dels espais al centre on s'imparteixen les classes per promoure l'intercanvi i reflexió compartida a l'hora de realitzar els seus treballs.

De forma prèvia a la presentació dels treballs dels alumnes realitzaran una tutoria col·lectiva sobre els treballs a lliurar, i una altra per escrit un cop aquests hagin estat avaluats.

Les classes presencials d'aquest mòdul podran ser seguides en directe via streaming pels alumnes que així ho sol·licitin. Aquests alumnes tindran l'oportunitat de fer preguntes en directe o demanar orientació o tutorització de forma posterior al coordinador del mòdul (aquesta tutorització es podrà fer via skype). El seguiment d'aquest mòdul per streaming no eximirà a l'alumne de presentar els treballs corresponents, tenint els mateixos criteris d'avaluació que els alumnes que segueixen les classes de manera presencial.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes magistrals, debats	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Lectures, visualització de material audiovisual	80	3,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Avaluació

El sistema d'avaluació constarà d'un mínim de tres activitats avaluatives cap de les quals representarà més del 50% de la qualificació final del mòdul.

A la finalització del mòdul els alumnes hauran de presentar exercicis per escrit que aborden els continguts treballats.

La nota dels treballs vindrà determinada pel nivell de coherència en l'argumentació de les respostes basant-se: els continguts exposats a classe, els materials complementaris (lectures / audiovisuals) i els mateixos debats generats a classe.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Treballs d'avaluació escrits	100%	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

- Karl Polanyi, *La Gran transformació*, Fondo de Cultura Económica (FCE), Mèxic, 2007
- Elinor Ostrom, *El gobierno de los bienes comunes*, FCE, Mèxic, 2011
- Yochai Benkler, *La riqueza de las redes*, Icaria, Barcelona, 2015
- Christian Laval-Pierre Dardot, *Común*, Gedisa, Barcelona, 2015
- Pierre Rosanvallon, *Le bon gouvernement*, Seuil, París, 2015
- Joan Subirats, *Otra sociedad ¿Otra política?*, Icaria, Barcelona, 2011
- Rendueles-Subirats, Los (bienes) comunes. Icaria, Barcelona, 2016
- Blanco, I. Gomà, R. (2016) El municipalisme del bé comú (Icaria, Barcelona)
- Blanco, I. Gomà, R. Subirats, J. (2017) Construyendo el municipalismo del común (ponencia XIII Congreso AECPA)
- Ezquerro, Sandra; Rivera, Marta; Álvarez, Isabel (2017) "Diálogos entre la Economía Feminista y la Economía de los Comunes: la democratización de los cuidados", en COMUNARIA (Eds.) *La Resistencia Común. Bienes comunes, comunidades y economías cooperativas*. Madrid: Libros en Acción
- Aguilar Hendrickson, Manuel, «Servicios sociales comparados: entre la beneficencia y la inversión social», en Pino, E. y Rubio, MJ, Los Estados de bienestar en la encrucijada, Madrid, Tecnos 2016. Pp 389-402
- Aguilar Hendrickson, Manuel, Apuntes para un replanteamiento de los servicios sociales en España, Madrid, FOESSA 2016
- J. Subirats i T. Vilà (2015). ¿Es la salud un tema estrictamente sanitario?. Curar, cuidar i condicionantes sociales de la salud. RTS, núm. 206
- P. Rodríguez (2013). La Atención integral y centrada en la persona

- C. Gimenez y X. Valente. El enfoque de los derechos humanos en las políticas públicas: ideas para un debate en ciernes

Programari

Per cursar aquest mòdul no és necessari cap programari.